

Květnová a červnová středa KNPJ

Na poslední květnovou středu jsme pozvali do Presscentra v sídle Syndikátu novinářů ČR kolegy-zahraniční zpravodaje. Setkání připravil a besedu moderuje **kol. Bořivoj Homola**, který sám působil jako korespondent z východní a střední Afriky. Na toto setkání pozval „své sousedy“ z těchto svých destinací: **Dušana Provazníka** – byl zpravodajem z Afriky severní a střední; a **Zdeňka Kubaře**, jehož působištěm byla **Keňa (Kenya)**. Tuto trojici doplní balkánský zpravodaj **Ota Václavík**.

Na 27. červen připravuje KNPJ letošní setkání mimo budovu K-centra na Senovážném náměstí. Navštívíme výstavu, kterou pravidelně připravuje Jazzová sekce pro přelom jara a léta ve vstupních prostorách malostranských zahrad za Pálffyho palácem. Na letošek připravila Jazzová sekce **expozici, věnovanou turecké pomoci imigrantům** prchající před fašistickým režimem koncem 30. let **minulého** století. Dokumentární výstava dokládá na 66 fotografických **panelech** osudy antifašistů, kteří v Turecku získávali politický azyl. Navazuje na úspěšnou expozici před pěti lety, která připomínala změny v Turecku po nastolení demokratického zřízení prezidentem Atatürkem. Výstava je v současné době instalována ve Vídni a bude otevřena za účasti **velvyslance** Turecké republiky v Praze **Cihada Erginaye** v půli června (v době uzávěrky t. č. nebylo ještě přesné datum známo). V prostorách Jazzové sekce, odkud vysílá internetové rádio Hortus, se setkáme s jejím předsedou Karlem Srpem o tom, které ideály Pražského jara nesla tato významná organizace nezávislé kultury jako štafetu celá 70. a 80. léta.

Dokončení na str. 2.

Na středu 30. května 2012 jsme na pravidelnou besedu KNPJ naše kolegy zahraniční zpravodaje

Beseda se uskuteční od 14 hod. v Presscentru Syndikátu novinářů ČR, Praha 1, Senovážné nám. 23 – 3. poschodí

Červnové setkání v Jazzové sekci

Pokračování ze str. 1.

V posledním týdnu května pořádá Jazzová sekce XV. ročník nonstop čtení - tentokrát z české literatury druhé poloviny XX. století, tedy z literatury, která významně ovlivnila i společenské dění 60. let u nás.

Setkání KNPJ v Jazzové sekci začíná 27. června od 14 hod.; vstup z Valdštejnské ulice čís. 14 – **MHD: metro A** stanice Malostranská; **tram. čís. 12, 20 a 22** stanice Malostranské nám.

✓

Chystáme přílohy Zpravodaje KNPJ – Při projednávání grantů na publicistickou činnost členů SN ČR byl schválen záměr výboru KNPJ vydat přílohu našeho Zpravodaje. Proto také budou běžná čísla v rozsahu informačního bulletinu a publicistické stati zařadíme do přílohy. První z nich bude vydána na přelomu let **2012-13** a bude věnována především 45. výročí roku 1968. Pro přelom roku **2013-14** připravujeme druhou přílohu, jejímž základem budou stati věnované 25. výročí založení Syndikátu novinářů ČR a Klubu novinářů Pražského jara 68, který stál u jeho zrodu. Přípravu obou příloh projednáme na srpnovém setkání KNPJ – 29. srpna 2012 od 14 hod. v Presscentru, Praha 1, Senovážné nám. 23 – ve 3. poschodí. **(bek)**

✓

Z aktivit našich členů

BLANKA STEHLÍKOVÁ, členka klubu od založení, spisovatelka a historička umění, dcera spisovatele Ladislava Stehlíka, byla letos jmenována patronkou slavnostního setkání krajů na pražském Vyšehradě, plánovaném na 12. květen. Spolu s výstavou *Má vlast 2012* **pořádala** tuto významnou událost Asociace Entente Florale CZ – Souznění a Národní kulturní památka Vyšehrad. Na této akci **spolupracovalo** mnoho dalších organizací a institucí včetně občanských sdružení. Zazněla zde nejen Smetanova hudba, ale vystoupily z každého kraje folklorní, pěvecké či dechové soubory.

Pro veřejnost byl přístupný Slavín. V objektu starého purkrabství byla otevřena výstava obrázků Ladislava Stehlíka, malíře a básníka domova, autora známé „*Země zamyšlené*“, spolu s fotografiemi, jaký je současný stav kreslených objektů od Marie Dajčové.

PŘEMYSL TVAROH zpracoval zajímavé vyprávění *Jak Češi v předminulém století osídlovali americkou prérii* aneb *Dějiny Čechů ve státě South Dakota* (56 s., jihočeské nakladatelství Růžže). Vychází z autentických svědectví a podává bližší pohled na osobitý kus

americké země, která se stala prvním českým průkopníkem a jejich potomkům osudem. Původní kronika, kterou sepsal v roce 1920 krajan Josef A. Dvořák, líčí děje z druhé poloviny předminulého století. Převyprávěná kronika zkušeným novinářem, který v USA pracoval jako zahraniční zpravodaj, patří bezesporu do česko-amerického krajanského literárního kaleidoskopu. Nehostinná prerie; Kruté začátky; Jak získat půdu; První setkání s Indiány; Tábor; Srdce České

Dakoty; První šerif na půdě Dakoty; Vražedná vánice; Zavát osudy; Krajská pospolitost - to je pouze několik názvů kapitol, které jsou doprovovzeny dobovými a historickými snímky. Jde o poutavé čtení a připadá nám to už tak dávno, kdy naši lidé byli nuceni rozprodávat doma všechno, jen aby mohli projít slzavým údolím loučení, chopit se ranců a vydat se za neznámým žitím v nových domovech.

(msg)

Novinář–ekonom o vývoji naší ekonomiky a politiky

Novinář a ekonom **Zdislav Šulc** (*1926) sepsal užitečné, a čtivé dílo: *Z jeviště i zákulisí české politiky a ekonomiky*, (264 s., vydal Doplněk Brno). Vypráví své příběhy v kapitolách, jejichž názvy napovídají, čím se zabývají: Jak jsem se „uchytil“ jako novinář; To Gottwaldovi neodpustím aneb O čs. cestě k socialismu; Kde se vládne – u Prašné brány nebo na Hradě?; Dvě setkání s Rudolfem Slánským, Vokovická Sorbonna, Jak se rodila, kam směřovala a proč byla potlačena Šikova reforma; Vzbouření v Rudém právu; Paradox normalizace: pracovní nevolnictví, svoboda ducha; Trnitá transformace ekonomiky. (...)

Tato kniha přináší postup transformace nefunkční centrálně plánované ekonomiky na peněžně tržní ekonomiku. Již v roce 1990 byl sepsán alternativní scénář ekonomického týmu Františka Vlasáka při české vládě Petra Pitharta, jehož byl Zdislav Šulc členem. Ten však federální vláda na popud svého ministra financí Václava Klause doslova potopila se známými důsledky. K 1. lednu 1991 byla uskutečněna měnová reforma nestandardním způsobem – prostřednictvím růstu liberalizovaných cen a znehodnocením měny devalvací o 85 %, při současném zadržení vývoje mezd... Manažéři podniků neměli vůbec šanci zahájit restrukturalizaci, většina podniků byla zadlužena a záporní kapitál s úrokovou mírou více než 20 % byl pro ně nedostupný.

S masovou účastí všeho obyvatelstva jsme se tak stali *svědky nehorázných rozměrů tunelářského rozkrádání národního majetku, kdy kontrola kapitálového trhu přišla až po letech s křížkem po funuse, kdy už bezprecedentní přerozdělení „při zhasnutých světlech“ bylo „legálně“ dávno dokonáno...* Vývoj mladoboleslavské automo-

bilky Škoda - jediné realizované dílo podle českého receptu – dokládá, že pro českou ekonomiku byla tato cesta přece jen nadějnější. Avšak ustavením dokonce ministerstva privatizace již rozběhnutá jednání o privatizaci „vlajkových lodí“ našeho průmyslu (podniků Tatra Kopřivnice, Liaz Jablonec nad Nisou, Avie Praha-Letňany za účasti Mercedesu, plzeňského podniku Škoda za asistence Siemensu nebo ČKD Praha ve spojení s koncernem AEG) byla naopak zmařena. (...)

Miroslav Sígl

Ze statí připravené pro Přílohu Zpravodaje KNPJ 2013

✓

... a vavřín...

JINDŘICH LION zemřel 25. února 2012; narodil se v Praze 19. března 1922. V r. 1945 po návratu z Palestiny, kam uprchl ihned po „mnichovském diktátu a zradě“, nastoupil do redakce *Mladé fronty*, a poté do *MY 45 až 50*; když byl tento týdeník v červnu zastaven, pracoval v *Svobodném slovu* do roku 1969. Tehdy se rozhodl odejít do exilu.

Ve Vídni díky svým jazykovým znalostem brzy zdomácněl, psal do *Vídeňských svobodných listů*, krajan-ského měsíčníku *Kulturní klub*, působil v Českém centru a Klubu Čechů a Slováků ve Vídni. S manželkou Hanou byli oba velcí Sokolové. Spolupracoval s českým vysíláním BBC v Londýně, s exilovým tiskem ve Švýcarsku a Austrálii, od r. 1989 ho znovu redakce *Svobodného slova* jmenovala svým akreditovaným redaktorem v Rakousku. Napsal a vydal také několik knížek, např. *S humorem na suchary*, kterou ilustroval Jiří Winter Neprakta, *Setkání*, obsahující řadu zajímavých rozhovorů s významnými osobnostmi, a *Od Limpopa k Vltavě*.

MILOŠ VOLF zemřel letos v lednu, narodil se v červnu 1924 v Táboře; jeho další život ovlivnil koncentrační tábor Flossenbürg, kde byl za činnost v odboji v letech 1943-45 vězňem. Pracoval proto ve Svazu protifašistických bojovníků a patřil k těm, kteří jej přetvářeli v demokratický Český svaz bojovníků za svobodu, kde stál řadu let v čele historické a tiskové komise. Jako novinář začal pracovat v *Čs. rozhlasu*, odkud v r. 1957 přešel do *Čs. televize*, kde byl šéfredaktorem redakce pro děti a mládež, v níž vznikaly pořady jako *Zvědavá kamera*, *Večerníček* aj. Byl jedním z prvních, kdo dostal od Jana Zelenky výpověď k 31. prosinci 1970. Pracoval v podniku Potravinářská Praha, odkud odešel po autohavárii do invalidního důchodu. Zapsal svědectví svých přátel z koncentračního tábora *Živá paměť*; ve Flossenbürgu se z jeho iniciativy pořádají vědecká zasedání bývalých vězňů z celé Evropy.

JIRÍ HOCHMAN zemřel 12. února na Floridě; narodil se 3. června 1926. Do redakce *Rudého práva* přišel z *Ob-*

rany lidu, kde zůstal i po vojně. V 60. letech byl v USA jako zpravodaj ČTK a RP; odtud referoval nezapomenutelným způsobem mj. o přípravě instalace sovětských raket na Kubě, což se neobešlo bez následků. Ze svého postu byl odvolán; nastoupil do redakce nového týdeníku novinářů *Reportér*, kde otvíral témata do té doby tabuizovaná, psal o nezákonných politických procesech z 50. let, podporoval reformní kroky a rozvoj občanských aktivit. Napsal několik publicistických knih a cestopisů, mj. *Zápisky z Berlína* (1954), *Patria*

o muerte (1961), *Svítání nad Džebely* (1963). V exilu mu vyšly dva romány parodující poměry a události v komunistickém Československu - *Kronika místodržení v Čechách* (Kolín nad Rýnem, 1973, v ČR až 1991), *Český happening* (Toronto 1978) a také vzpomínky na Alexandra Dubčeka *Naděje umírá poslední* (1993).

VÁCLAV HORÁK (*16. září 1926)
zemřel 3. března 2012.

(msg)

✓

S kým jsme se letos setkali

Na první setkání v 1. pololetí 2012 pozval KNPJ do Presscentra ČR 29. února **profesora Roberta Kvačka**. Jeho přednáška o **politickém zákulisí berlínské olympiády** nás nevedla jen do olympijské problematiky, s kterou se setkáváme každý přestupní rok, ale v případě OH 1936 také do příprav nacistů, aby se mohli zmocnit střední Evropy, především Československa. Tuto zajímavou přednášku přednesl prof. Kvaček ještě v dubnu ve Společnosti dr. Edvarda Beneše, která své přednášky pořádá v podvečer stejných střed jako náš klub. Podstatné části z této přednášky i následující diskuse uveřejníme v *Příloze* k našemu klubovému bulletinu, kam přenášíme z technických důvodů i delší publicistické materiály.

Obdobně uveřejníme v *Příloze* našeho bulletinu také přednášku pracovnice Masarykova ústavu AV ČR a Ústavu TGM **dr. Marie L. Neudorflové**, která přednášela 25. dubna na téma **Žurnalistika cestou k politickému vzdělávání – Masarykova aktualizace odkazu Karla Havlíčka**. V ní poukázala na ty rysy Havlíčkovy žurnalistiky, které jsou nejen profesní inspirací pro současné žurnalisty, ale i na názorové principy demokratického liberalismu, které mohou být i aktuální inspirací názorovou zejména tam, kde jsou opomíjeny české národní zájmy nebo jsou spojovány s vnějšími a mnohdy i zvetšelými projevy šovinismu. Zajímavé je i to, jak Havlíček dokázal spojit své pojetí české národní politiky s problémy politiky evropské. Zvláštní pozornost diskutujících vyvolávala Havlíčkova publicistika s ruskou a

slovanskou tematikou, opřené o jeho konkrétní znalosti carského Ruska, jakož i jeho pravidelné kontakty a zájem o život a problémy rakouských Slovanů. (K dvojdomí habsburské monarchie, které tyto problémy dále komplikovalo, došlo až po Havlíčkově smrti.)

28. března jsme přivítali **Duňu** a **Dušana Havlíckovy**; Dušan působil ve vrcholném období Pražského jara na návrh reformních politiků v tiskovém oddělení sekretariátu KSČ a Duňa byla redaktorkou zahraničněpolitické redakce Čs. televize. Proto také záhy po okupaci Československa odešli do švýcarském exilu, kde se věnovali analýze sdělovacích prostředků, jak je měli oba možnost poznávat v tradičních demokraciích, ve srovnání s našimi médii. Při jejich letošní návštěvě Čech, kam pravidelně zajíždějí, jsme je požádali o diskusi na toto téma. Dušan se ve svých poznámkách soustředil na určitou systematickou neúplnost zpráv, kdy jsou některé okruhy informací záměrně opomíjeny a jiné záměrně formulovány s apriorní jednostranností. **Zvláštní část** pak věnoval pokleslé úrovni jazyka zpráv.

Zvláštní pozornost pak věnovali oba výkladu, jaká jsou u nás pravidla obecných referend, zejména pak povinnosti státu, kantonů nebo obcí takové referendum vyhlásit. Účastníci diskuse mohli jen závidět tamním občanům, jak ve srovnání s naší skutečností (ale i s návrhy, které v oblasti přímé demokracie u nás orgány státu zveřejňují), jak lze dosíci už jen vyhlášení tohoto významného prvku přímé demokracie tam a u nás. Nejde jen o 50 tisíc podpisů, které musí shromáždit kandidát pro přímou volbu prezidenta, ale především o petici s 250 tisíci podpisy, které by teprve zavazovaly Parlament, aby vůbec začal jednat, zda se referendum k požadované problematice vyhlásí.

(bek)

Červencové setkání v klubu se v létě nekoná; příště se tedy sejdeme 27. června od 14 hod. v Jazzové sekci (Praha 1 – Malá Strana, Valdštejnská čís. 14 – za Pálffyho palácem) na výstavě německé a ruské emigrace v Turecku a pak až po dovolených.

Klub novinářů Pražského jara 1968, člen Syndikátu novinářů České republiky – členský zpravodaj ✘ Rediguje výbor klubu ✘ Adresa: Klub novinářů Pražského jara 1968, Senovážné náměstí 23, 110 00 Praha 1 ✘ Sazba a tisk vlastní ✘ Číslo 1/2012 mělo uzávěrku 20. května 2012 ✘ Přetisk povolen s udáním pramene. – MK – E 6301